

A Pécsi Ítéltábla a dr. Nehéz-Posony Katinka ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** felperesnek - a Dr. Komlódi Ügyvédi Iroda által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** I. rendű, **II.rendű alperes neve (címe)** II. rendű és **III.rendű alperes neve (címe)** III. rendű alperesek ellen személyiségi jogok megsértésének megállapítása és egyéb iránt indított perében a ... Törvényszék 2018. július 10. napján kelt .../30. számú ítélete ellen a felperes által 32. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja.

Megállapítja, hogy az I. rendű alperes valós tényrt hamis színben feltüntetve megsértette a felperes jó hírnévhez fűződő jogát a ... számú határozatában foglalt következő nyilatkozatával:

„Mi ... megdöbbenéssel értesültünk spekuláns alapítványának tervéről, hogy vidéki kampányközpontok (irodák) létrehozásával befolyásolni akarja életünket, döntéseinket, választásunkat.”

Ezzel azt a látszatot keltette, hogy a felperes a magyarországi választás befolyásolásának eszköze.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy az ítélet fejrészét és rendelkező részének a jogsértést megállapító rendelkezését 15 napon belül az ... útján saját költségén hozza nyilvánosságra.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 250.000 (kétszázötvenezer) forintot, és annak 2019. május 22. napjától a kifizetésig járó, a késedelembe esés időpontjától kezdődően a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

A kereset ezen felüli részét tekinti elutasítottnak.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a II. rendű alperesnek 15 napon belül 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget, ezt meghaladó költségeiket a felek maguk viselik.

A le nem rótt elsőfokú és fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes több, mint 11 éve ... működő közhasznú civil szervezet, amelynek tevékenysége: a fiatalok lelki, szellemi fejlődésének elősegítése a kultúra segítségével, az emberi szabadságjogok és az emberi méltóság tudatosítása; a társadalom önszorgító erejének fejlesztése és hasznosítása; a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése; a hátrányos helyzetűek támogatása és tehetségek kibontakoztatása, ennek érdekében a legmegfelelőbb módszerek tudományos kutatása, kidolgozása; a társadalmi előítéletek felszámolása a különböző kultúrák megismerésén keresztül.

2017. őszén Magyarországon a migránsválságból kiinduló, ... magyar származású amerikai üzletember tevékenységére is kiterjedő közéleti vita folyt, melyhez a közelgő 2018. évi parlamenti választásokat megelőző politikai viták társultak.

A felperes egy, a ... üzletember személyétől, és az ...) amerikai alapítványtól függetlenül létrejött és működő szervezet, amely ugyanakkor a működéséhez anyagi támogatást kap az említett szervezettől. 2017. szeptemberében meghívásos pályázattal több regionális támogatási keretet biztosított az ... a vidéki civilszervezetek autonómiájának erősítésére, a társadalmi egyenlőtlenségek leküzdésére. A támogatás 130.000.000,- Ft keretösszegre szólt, amelyből 100.000.000,- Ft volt az egyes szervezetek között elosztható, a fennmaradó összeg a koordináló szervezetnél maradó. A támogatás egyik nyertese a felperes volt.

A regionális támogatási keret továbbpályáztatására a felperes 2017. november 30. napján tette közzé a pályázati felhívását ... címmel, amelyre a jelentkezési határidő 2018. január 15. napja volt. A pályázati felhívásban a felperes a támogatási program céljaként azt fogalmazta meg, hogy „hazánkban jelentős probléma a széttöredezett társadalom és a párbeszéd hiánya, amelyen a közösségek erősítésével lehet változtatni”. A pályázat kiírását követően a felperes a működését sajtónyilatkozat formájában jelentette be, majd a régió három megyeszékhelyén előzetesen meghirdetett helyszíneken pályázati fórumokat tartott, internetes oldalakon és a nyomtatott sajtóban is megjelent, és címlistájáról is értesítette partnereit.

2017. december 6-án a II. rendű alperes, ... város polgármestere a ...-ben adott interjújában politikai tartalmú nyilatkozatot tett, részletezte, hogy a ... része a migrációpárti szervezetek támogatása. Utalt arra a nyilatkozatra is, amelyet, mint a város polgármestere a közgyűlés elé terjesztett, 2017. december 14. napjára. A II. rendű alperes rádiónyilatkozatáról szóló ... tudósítás szerint ezt azzal összefüggésben tette a polgármester, hogy mintegy 130.000.000,- Ft-ot kapott ... elnevezésű pécsi alapítvány ... szervezetétől. A tudósítás arról számolt be, hogy a polgármester a rádiónyilatkozatban kifejtette: egészen bizonyos, hogy a támogatásban részesülő egyesületek és szervezetek mind-mind migrációpárti, a migrációt elősegítő és támogató alapítványok és civil szervezetek lesznek. Úgy fogalmazott, hogy ez az ügy ...nek semmiképpen nem használ, ... - az anyagi támogatása - kevesebb, mint öt hónappal az országgyűlési választások előtt egyértelműen befolyást gyakorol a kampányra, amit „nem lenne szabad megtennie”.

A III. rendű alperes, a ... politikai párt ... megyei elnöke 2017. december 8-án tartott sajtótájékoztatót. Az arról szóló ... tudósítás szerint a politikus a sajtótájékoztatón arra kérte a város polgárait, vállalkozásait és szervezeteit, hogy „lehetőség szerint ne adjanak lakhelyet” a ... megyeszékhely ingatlanjaiban „a ...”. Hangsúlyozta, hogy a ... tevékenysége „egyenesen szembemegy azzal a szándékkal, amelyet a magyar emberek elsöprő többsége támogat és fontosnak tart a jövőnk szempontjából”. Azt mondta, nagyon könnyű levezetni, hogy miért éppen az országgyűlési választások előtt négy és fél hónappal, és milyen szándékkal érkezik ilyen „óriási támogatás”. „Kikövetkeztethető volt, hogy amennyiben a magyar emberek a kormány által indított

nemzeti konzultáción jelentős számban vesznek részt, azt a témában megszólított Soros-szervezetek nem fogják szó nélkül hagyni." „A ... tudják és értik, hogy mi a kockázata annak, hogy ha a ... részeként a határt védő kerítés lebontásáig is hajlandóak lennének bizonyos szervezetek szerepet vállalni."

... ... Közgyűlése, amelyet a perben, mint önálló jogalany az I. rendű alperes testesít meg, a polgármester II. rendű alperes előterjesztése alapján, a ... számú határozatot hozta a következő tartalommal:

„... ... Közgyűlésének nyilatkozata

Mi ... megdöbbenéssel értesültünk spekuláns alapítványának tervéről, hogy vidéki kampányközpontok (irodák) létrehozásával befolyásolni akarja életünket, döntéseinket, választásunkat. Mindezt annak érdekében, hogy Magyarországon olyan kormány alakuljon, amely - a magyarok akaratával ellentétesen - migránsok ezreinek, tíz és százazreinek betelepítésével ellehetetlenítse a mai magyarok és leszármazottai, vagyis gyermekeink, unokáink és dédunokáink jövőjét, a keresztény Európa és Magyarország helyett egy vegyes, iszlamizált kontinenst és országot hozzon létre.

Mi, ... nem kérünk ebből. Akaratunkat népszavazáson és nemzeti konzultáción egyaránt kinyilvánítottuk. Utóbbi eredménye ugyan még néhány napig nem lesz ismert, de bizonyosak vagyunk a ... szilárd véleményében, amely kiáll a mai, Magyarországot és Európát megvédeni akaró politikai mellett. Szemben azokkal, akik ... félelmetes és veszélyes tervét támogatják idehaza és az ... testületeiben. Éppen ezért elutasítjuk ... iroda- és kampányközpont-nyitási tervét.

Felkérünk minden polgárt, vállalkozást, szervezetet, hogy ne adjon helyt a Ne adjon tulajdonba, bérbe, használatba semmilyen helyiséget! Ne segédkezzen senki otthonunk, Európa, hazánk, Magyarország és szeretett városunk, ... jövőjének kockáztatásban, ne segédkezzen ... tervének megvalósításában.

Hoztuk e határozatot Közgyűlésének 2017. december 14-i ülésén, képviselői eskünk szerint és személyes meggyőződésünkben."

A felperesnek a meghirdetett pályázat lebonyolítására irodahelyiségre volt szüksége. A felperes előadása szerint szóbeli megállapodást kötött a ... nevű vendéglátóhellyel az általa bérelt ..., ... szám alatti ingatlan emeleti helyiségének albérletére vonatkozóan, amelyhez az ingatlan tulajdonosával is szóbeli megállapodása volt, azonban az alperesi nyilatkozatok ismeretében a szóbeli ígérte a tulajdonos visszavonta. A felperes a szóbeli ígéretekre tekintettel megbízott egy céget a helyiség felújításával. A céggel korábban megkötött szóbeli megállapodást később a felek írásban megerősítették, a tervezési feladatokat a cég elvégezte, azt a felperesnek ki kellett fizetnie annak ellenére, hogy az ingatlant már nem tudja bérbe venni, ezzel állítása szerint 110.000,- Ft vagyoni kár érte.

A felperes előadása szerint az irodáját - bár a felújítás miatt annak időpontja eredetileg is bizonytalan lett volna -, a tervezettnél később, 2018. februárjában ..., ... alatt nyitotta meg egy helyi ingatlantulajdonossal kötött bérleti szerződés alapján.

A pályázati határidő időközben letelt, 60 eredményes pályázónak juttatott a felperes támogatást.

A jelen per tartama alatt, az számú határozatával megállapította, hogy a ... eljárás alá vont, a kérelmező felperes alapítvánnyal szemben az alapítvány vélt politikai véleményével összefüggésben megsértette az egyenlő bánásmód követelményét. Az eljárás alá vontnak megtiltotta a jogsértő

magatartás jövőbeni tanúsítását, elrendelte a jogerős határozat 30 napra történő nyilvános közzétételét, és az eljárás alá vontat 200.000,- Ft összegű bírság megfizetésére kötelezte.

Ennek az eljárásnak az volt a tárgya, hogy a felperes munkatársa 2018. február 19-én az eljárás alá vont társaság honlapján elérhető email címre küldött elektronikus levélben arról érdeklődött, hogy az ... elnevezésű pályázati programjuk nyitórendezvényét tarthatnák-e 2018. március 20. és 31-e közötti időpontban a ..., amelyre a társaság ügyvezetője arról tájékoztatta a kérelmezőt, hogy a I.rendű alperes neve Közgyűlésének ... számú határozatára és arra figyelemmel, hogy a társaság 100%-ban önkormányzati tulajdonú, a használatában és hasznosításában álló ingatlanokat a kérelmezőnek bérbe- vagy használatba adni nem áll módjában. A hatóság indokolása szerint az eljárás alá vont nonprofit kft.-re az egyenlő bánásmódról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvt.) 5.§ a) pontja alapján terjed ki a törvény hatálya, a törvény 7.§-ában felsorolt kimentési okok nem állnak fenn, a kérelmező alapítványt pedig a törvény 8.§ j) pontja szerinti védett tulajdonság a politikai véleményhez kötődően megillette.

A felperes keresetében kérte, hogy állapítsa meg a bíróság, hogy az alperesek megsértették a felperes jó hírnévhez fűződő jogát, valamint hátrányos megkülönböztetést alkalmaztak vele szemben; kérte kötelezni az alpereseket a jogsértés abbahagyására és a további jogsértéstől való eltiltására; egyetemlegesen kérte kötelezni az alpereseket arra, hogy a felperestől kérjenek bocsánatot, és ennek biztosításnak legalább olyan mértékű nyilvánosságot, amekkora terjedelemben a jogsértő nyilatkozatokat megtették; kérte kötelezni az alpereseket arra, hogy szüntessék meg a sérelmes helyzetet oly módon, hogy az I. rendű alperest kötelezze a bíróság az elfogadott nyilatkozat, a II. és a III. rendű alpereseket valótlan nyilatkozataik visszavonására. Egyetemlegesen kérte kötelezni az alpereseket 500.000,- Ft sérelemdíj és kamatai, továbbá 110.000,- Ft kártérítés és kamatai megfizetésére, kérte továbbá az alperesek perköltségben való egyetemleges marasztalását.

A felperes keresetében állította, hogy az alperesek a Ptk.2:45.§ (1) és (2) bekezdésében foglalt módon megsértették a jó hírnévhez fűződő jogát, amikor valós tényeket hamis színben tüntettek fel, és ezáltal azt a látszatot keltették a felperesről, hogy valós tevékenységével ellentétben rajta keresztül, illetve az ő felhasználásával a magyarországi választásokat, jogrendet kívánja befolyásolni, valamint migránsok százezreit kívánja betelepíteni.

Arra is hivatkozott, hogy az alperesek a felperessel szemben a Ptk.2:43.§ c) pontjában és az Ebktv.7.§ (1) bekezdésében, valamint 10.§ (1) bekezdésében foglalt hátrányos megkülönböztetést alkalmaztak politikai véleménye és egyéb tulajdonsága alapján, ezáltal a társadalmi és gazdasági folyamatokban való részvételét diszkriminatív módon elnehezítették.

A felperes álláspontja szerint a polgármester II. rendű alperes és a pártpolitikus III. rendű alperes személyes felelősségét megalapozza az általuk elkövetett jogsértés.

Az I. és a II. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték, perköltségigényt nem támasztottak. Azzal védekeztek, hogy konkrét jogsértés a nyilatkozatokban megfogalmazottakkal nem valósult meg. Vitatták, hogy lenne az I. rendű és a II. rendű alperesnek olyan jogviszonya a felperessel, ami alapján az Ebktv. rendelkezéseit kellene alkalmazni. Vitatták azt is, hogy a felperes az Ebktv.8.§ t) pontjára, egyéb tulajdonságára hivatkozással a törvény alapján felléphetne.

A III. rendű alperes a perben nem tett nyilatkozatot.

Az elsőfokú bíróság fellebbezésével támadott ítéletével a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a feljegyzett eljárási illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság a kereset megítélése szempontjából annak tulajdonított jelentőséget, hogy 2017. évben Magyarországon valós közéleti vita folyt ... üzletember tevékenységéről, a migránsválságról, amelyhez a 2018. évi parlamenti választásokat megelőző időszakban az ahhoz kapcsolódó politikai viták is társultak. Az adott időszakban felfokozott politikai-közéleti kampány zajlott az országban.

Kifejtette, hogy az alperesek nyilatkozatait személyenként, egymástól elkülönülten kell vizsgálni, és így kell állást foglalni arról, hogy a jogi személy felperes személyhez fűződő jogát megsértették-e, s ha igen, magatartásuk a kereset szerinti egyetemleges felelősséget megalapozza-e.

A III. rendű alperes sajtónyilatkozatában foglaltakat a felperes által csatolt ... tudósításban szereplő tartalomnak megfelelően állapította meg. A pártpolitikus III. rendű alperes sajtónyilatkozata az elsőfokú bíróság megítélése szerint politikai tartalmú nyilatkozat volt, a közéleti véleménynyilvánítás része. A kijelentések emiatt a jó hírnév megsértésének, valós tények hamis színben feltüntetésének nem minősülnek, ezért a kereset a III. rendű alperessel szemben elutasította.

Megállapította, hogy a II. rendű alperes polgármesterként, a közhatalmat gyakorló I. rendű alperes közgyűlésének szerveként, feladatkörében tette meg rádiónyilatkozatát, amelyek tartalmát a felperes, valamint az I. és II. rendű alperes egyező előadása alapján, az iratokhoz .../19/5. számon csatolt leirat szerint fogadta el.

Kifejtette, hogy a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 41.§ (2) bekezdésén alapuló feladatkörében eljárva a II. rendű alperesnek személyes felelőssége nincs, jogsértése esetén a Ptk.2:51.§ (2) bekezdésében foglalt rendelkezéssel összhangban a közhatalmi jogkört gyakorló önkormányzat, azaz a per I. rendű alperese felel, ezért a II. rendű alperessel szemben a keresetet ez okból utasította el.

A II. rendű alperes rádiónyilatkozatában foglaltakat az I. rendű alperes önkormányzat felelőssége körében vizsgálta. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a II. rendű alperes rádiónyilatkozata a felperes működésének megkezdését bejelentő tényeken alapuló politikai értékítélet, ezáltal a közéleti vita része, ezért a jó hírnév megsértésének, valós tények hamis színben feltüntetésének nem minősül, emellett tartalmában és megfogalmazásában illeszkedik a közbeszédhez, ezért az e körben előterjesztett kereset is megalapozatlan.

A bíróság vizsgálta a 2017. december 14-én elfogadott ... számú közgyűlési határozat tartalmát is. Rögzítette, hogy a közgyűlés határozata közjogi aktus (Mötv.1.§ 3. pont), amellyel szemben a kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárást nem kezdeményezett a Mötv.139.§ szabályai szerint. A kereset alapjául szolgáló közgyűlési határozat normatív szabályt nem tartalmaz, jogot-kötelezettséget nem határoz meg, egyedi jogviszonyt nem alakít, ezért nem minősül intézkedésnek, jogviszonyt alakító ténynek, így nem tartozik az Ebktv. hatálya alá. Megállapította, hogy az I. rendű alperes nem került olyan jogviszonyba a felperessel, amelynek során az egyenlő bánásmód követelményét az Ebktv.4.§ b) pont szerint meg kellett volna tartania. A hátrányos megkülönböztetés tilalmaként megfogalmazott személyhez fűződő jog sérelemének megállapítására irányuló kereseti kérelmet ez okból találta megalapozatlannak.

Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy jogi álláspontját nem cáfolja az ... által hozott határozat, mert az eljárás alá vont személy és az eljárás tárgya eltért a jelen perétől.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a keresettel támadott közgyűlési határozat közjogi aktus formájában tett politikai nyilatkozat. Tartalma szerint része a migránsválság talaján kialakult közéleti vitának, a felperes bejelentett működésének tényén alapuló politikai értékítéletnek minősül, egyediesített tartalma nincs, ezért a felperesre vonatkoztathatóan a társadalmi megítélés csorbítása és a jó hírnév sérelme megállapítására nem alkalmas, így a keresetet az I. rendű alperessel szemben is elutasította.

Az elsőfokú bíróság jogi álláspontja kialakításakor figyelemmel volt az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV.18.) AB határozatában foglaltakra. Az ügyben jelentőséget annak tulajdonított, hogy a felperes tevékenységével a helyi közélet részese volt, amikor a sérelmezett, és a bíróság álláspontja szerint politikai értékítéletnek minősülő nyilatkozatokat az alperesek megtették. Megállapította, hogy a kereset alapjául szolgáló magatartások a közügyek vitatásához tartoztak, megfogalmazásuk, még ha alkalmaztak is túlzó politikai retorikát, a politikai tartalomhoz igazodott, emiatt nem minősülnek az önálló jogalany felperes személyhez fűződő jogai megsértésének.

Az ítélet ellen, annak megváltoztatása és a kereset teljesítése érdekében a felperes terjesztett elő fellebbezést.

Elsődlegesen az elsőfokú bíróság elfogultságára hivatkozott, amelyet az elsőfokú ítélet indokolására és a keresetlevél benyújtását követő intézkedésekre alapított.

Az ítélet érdemét érintően arra hivatkozott, hogy a közhatalom gyakorlásában közvetlenül részt vevő személyek „magasabb fokon” minősülnek közszereplőnek és így a tűrési kötelezettségük is nagyobb, mint azoknak a közhatalommal egyáltalán nem bíró személyeknek, akik pusztán amiatt minősülnek közéleti szereplőnek, mert társadalmilag hasznos tevékenységet folytatnak. A felperes ez utóbbi kategóriába tartozik, ezért nem terheli szélesebb tűrési kötelezettség az átlagemberekénél.

Hivatkozott a .../4. számú végzése indokolásában kifejtett jogi álláspontra, amely szerint a véleménynyilvánítás szabadsága gyakorlásának lehetősége a közhatalom számára nem biztosított. Éppen ellenkezőleg: a közhatalmat a személyiségi jogok tiszteletben tartása terheli és nem hivatkozhat szervei által tett nyilatkozatok esetén arra, hogy az Alkotmánybíróság határozataiban kidolgozott közügyekkel összefüggő véleménynyilvánítási szabadság, szólásszabadság tágabb védelme alatt állnak.

Utalt arra is, hogy az elsőfokú ítéletben megjelölt 13/2014. (IV.18.) AB határozat tényállásában szereplő, kritikát elviselni köteles közszereplő egy polgármester, aki a közhatalom gyakorlója, s mint ilyen, bírálhatósága szélesebb.

Az elsőfokú ítélet indokolásában foglaltakkal szemben azt állította, hogy 2017. évben Magyarországon nem valós közéleti vita folyt, és nem ... tevékenységéről, hanem egy félrevezető kormányzati propaganda. A kormányzat által közvetített és a kormánypárthoz köthető szereplők által hangoztatott vélemények nem minősíthetők valós közéleti vitának. A keresettel érintett kijelentések éppen azért sértőek és alapozzák meg a jó hírnév megsértésének megállapíthatóságát, mert azt a hazugságot erősítik, amelyet a kormánypropaganda a civilekhez kötött.

A kereset megítélése szempontjából annak van jelentősége, hogy a konkrét megnyilvánulás mennyire minősül tényállításnak vagy véleménynek. Amennyiben tényállításnak minősülnek, további vizsgálatot igényel az állítások valóságtartalma. A hamis tényállításokat még a közéleti szereplőknek sem kell elviselniük. Ugyanakkor az öncélú, és kizárólag az adott személy sértegetését

célzó vélemény is lehet jogsértő. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint egyáltalán nem foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a keresettel kifogásolt közlések értékítéletnek vagy tényállításnak minősülnek-e, sem azzal, hogy valóságtartalmuk igazolható-e. Kizárólag azt vizsgálta, hogy a felperes közszereplő-e, erre a kérdésre igennel válaszolt és kijelentette, hogy a közlések értékítéletnek minősíthetők.

Vitatta azt az elsőfokú bíróság által elfoglalt álláspontot is, hogy az alperesek cselekményeit egymástól elkülönülten kell elbírálni, nem lehet egyetemleges felelősséget megállapítani. E körben arra hivatkozott, hogy az alperesek magatartása összefüggő volt, egymásból következett, egymás hatását erősítette. Ettől függetlenül álláspontja szerint minden alperes tekintetében külön-külön is megállapítható lett volna a jogsértés a keresetben külön-külön is megjelölt magatartások miatt.

A II. rendű alperes tekintetében arra hivatkozott, hogy nem kizárólag az I. rendű alperes képviselőjeként, hanem saját személyében is elkövette a jogsértést, mind a rádió nyilatkozatával, mind pedig a határozati javaslat előterjesztésével.

A felperes vitatta, hogy a II. illetve III. rendű alperes kijelentései politikai értékítéletnek minősülnek. Állította, hogy a felperes esetében az, hogy nem „kampányközpontokat” nyitott, és nem annak érdekében nyitott irodát, hogy „Magyarországon olyan kormány alakuljon, amely - a magyarok akarataival ellentétesen - migránsok ezreinek, tíz és százezreinek betelepítésével ellehetetlenítse a mai magyarok és leszármazottai, vagyis gyermekeink, unokáink és dédunokáink jövőjét, a keresztény Európa és Magyarország helyett egy vegyes, iszlamizált kontinenst és országot hozzon létre” - bizonyíthatóak, így tényállításnak minősül.

Az I. rendű alperes határozatának kijelentéseivel kapcsolatban állította, hogy azok azt sugallják, hogy a felperes a magyarországi választásokat befolyásolni kívánó szervezet, amely egyúttal ... akaratát hajtja végre, hogy iszlamizálódjon Magyarország kultúrája, berendezkedése. Ez a sugallat valótlan. A valóságalapja annyi, hogy a ... meghívásos pályázat útján kiválasztotta (többek között) a felperest, hogy vele együttműködve támogasson civil kezdeményezéseket. Ezt a programot nevezte el a felperes ...nek, amelynek azonban semmi köze nem volt sem a magyarországi választásokhoz, sem Magyarország alapvető kulturális berendezkedéséhez, nem minősíthető továbbá kampányközpontnak sem.

A felperes sérelmezte, hogy az I. rendű alperes által elfogadott határozat körében az egyenlő bánásmód megsértését vizsgálta csak az elsőfokú bíróság, nem vizsgálta ugyanakkor, hogy a jó hírnév megsértése megvalósult-e ebben a körben. Arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperes határozata valótlanságokat állítva a felperest, számára sérelmesen Magyarország ellenségének, a társadalmi berendezkedést negatívan befolyásolni szándékozó szervezetnek állította be.

Véleménye szerint az Ebktv. hatálya az I. rendű alperes határozatára kiterjed, mert a törvény a helyi önkormányzatok intézkedéseire is vonatkozik. A határozat olyan konkrét, a felperest azonosítható és felszólító módon megfogalmazott felhívást tartalmaz a lakosság felé, amely az állampolgárok számára betartandó magatartási normát jelent még akkor is, ha ez jogilag nem kikényszeríthető.

Tévesnek tartotta, hogy az elsőfokú bíróság döntése meghozatalakor nem vette figyelembe az ...nak a ... Kft.-t elmarasztaló döntését. Előadta, hogy az EBH előtti eljáráshoz vezető okfolyamat a jelen per alapjául szolgáló tényekből indult ki, attól elválaszthatatlan volt.

Hivatkozott arra is, hogy az alperesi nyilatkozatok folytán a felperest konkrét hátrányok is érték, egyrészt a tervezési munkák kifizetésével, másrészt azzal, hogy új helyiséget kellett keresnie a felperesnek iroda céljára, és munkatársainak sokáig nem megfelelő körülmények között kellett dolgoznia, harmadrészt azzal, hogy jelentősen megszaporodtak a felperest ért, alpári, trágár hangvétellű, negatív kritikák. Utalt arra is, hogy a jogsértések megállapítása esetén további joghátrány bizonyítása sem szükséges a szankciók alkalmazásához.

A másodfokú bíróság felhívására a felperes a másodfokú eljárásban fellebbezési kérelmét az alábbiak szerint pontosította:

Az I. rendű alperes vonatkozásában annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes a ... számú határozatában foglalt azokkal a kijelentéseivel, hogy:

„Mi ... megdöbbenéssel értesültünk spekuláns alapítványának tervéről, hogy vidéki kampányközpontok (irodák) létrehozásával befolyásolni akarja életünket, döntéseinket, választásunkat.

Mindezt annak érdekében, hogy Magyarországon olyan kormány alakuljon, amely - a magyarok akaratával ellentétesen - migránsok ezreinek, tíz és százezreinek betelepítésével ellehetetlenítse a mai magyarok és leszármazottai, vagyis gyermekeink, unokáink és dédunokáink jövőjét, a keresztény Európa és Magyarország helyett egy vegyes, iszlamizált kontinenst és országot hozzon létre."

valós tényeket hamis színben tüntetett fel, ezzel megsértette a felperes jó hírnévhez fűződő jogát.

Az I. rendű alperes a ... számú határozatában foglalt azzal a kijelentésével, hogy

„Felkérünk minden polgárt, vállalkozást, szervezetet, hogy ne adjon helyt a Ne adjon tulajdonba, bérbe, használatba semmilyen helyiséget! Ne segédkezzen senki otthonunk, Európa, hazánk, Magyarország és szeretett városunk, ... jövőjének kockáztatásban, ne segédkezzen ... tervének megvalósításában" megsértette a felperes egyenlő bánásmódhoz fűződő jogát, a felperest - az Ebktv.8.§ j) és t) pontjai szerinti tulajdonsága miatt - az Ebktv.7.§ (1) bekezdése szerint közvetlenül hátrányosan megkülönböztette, és a felperest az Ebktv.10.§ (1) bekezdése szerint zaklatta.

A II. rendű alperes vonatkozásában annak megállapítását kérte, hogy a II. rendű alperes 2017. december 6-án a ...nek adott interjújában valótlanul állította, hogy

„A kérdés tehát az, noha az nem lett kimondva, de a válasz szerintem innentől fogva erre a kérdésre vagy-vagy a költői kérdésre magadható, hogy ha egy elosztási központ jön létre, a 130.000.000,- forintot el fognak osztani, különböző folyamodó egyesületek vagy civil alapítványok számára, akkor egészen biztos, hogy ezek mind migráns párti, migrációt elősegítő, migrációt támogató alapítványok lesznek és civil szervezetek."

ezzel megsértette a felperes jó hírnévhez fűződő jogát.

A II. rendű alperes 2017. december 6-án a ...nek adott interjújában azzal a kijelentésével, hogy

„Már csak azért se, mert nyilvánvaló megint csak egy teljesen logikus felvetés, hogy ha ... alapítványoknak 130.000.000,- forint értékben támogatást nyújt, kevesebb, mint 5 hónappal a választás előtt, akkor egyértelműen bele folyás, befolyáslás gyakorlás a magyar választási kampányba."

valós ténytet hamis színben tüntetett fel, ezzel megsértette a felperes jó hírnévhez fűződő jogát.

A II. rendű alperes azzal a magatartásával, hogy a ... számú határozatra vonatkozó javaslatot az I. rendű alperes képviselőtestülete elé terjesztette, megsértette a felperes jó hírnévhez fűződő jogát.

A III. rendű alperes 2017. december 8. napján tartott sajtótájékoztatón valótlanul állította, hogy a felperes ..., ezzel megsértette a felperes jó hírnévhez fűződő jogát.

Kérte mindhárom alperest a jogsértés abbahagyására kötelezni és eltiltani a további jogsértéstől. Külön-külön kérte az alpereseket bocsánatkérésre kötelezni olyan mértékű nyilvánosság mellett, amekkora terjedelemben a jogsértő nyilatkozatokat megtették. Kérte mindhárom alperest nyilatkozataik visszavonásával a sérelmes helyzet megszüntetésére kötelezni. Kérte az alpereseket egyetemlegesen 500.000,- Ft sérelemdíj és annak az ítélethezataltól a kifizetésig járó kamatai, valamint 100.000,- Ft kártérítés és annak az ítélethezataltól a kifizetésig járó kamatai, valamint perköltség megfizetésére kötelezni.

Az I. és II. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokaira tekintettel, a III. rendű alperes a fellebbezésre ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés részben megalapozott.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal pontosítja, hogy a másodfokú eljárásban pontosított fellebbezési kérelemben megjelölt nyilatkozatok hangzottak el az egyes alperesek részéről, amelyeket a felperes keresete tárgyává téve kifogásolt.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokon eljáró bíró elfogultságára hivatkozott.

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 13.§ (1) bekezdés e) pontja alapján az ügy elintézéséből ki van zárva, és abban, mint bíró nem vehet részt az, akitől az ügynek tárgyilagossá megítélése egyéb okból nem várható (elfogultság).

A perre hatáskörrel rendelkező és illetékes ...i Törvényszék bírójának kizártságára tekintettel a ...i Ítéltábla a perben eljáró bíróságot a ... Törvényszéket jelölte ki. A ... Törvényszék elnöke a ... Törvényszék polgári ügyszakba beosztott bírójának elfogultságra alapított kizárási kérelmére tekintettel az eljáró bíróság ismételt kijelölése érdekében az iratokat a ...i Ítéltáblához felterjesztette. A ...i Ítéltábla észlelte, hogy a ... Törvényszéken több olyan bíró is van, aki elfogultság miatt nem kérte az ügy elintézéséből való kizárását, ezért a Pp.45.§ (1) bekezdése szerinti feltétel hiányában az iratokat ismételt kijelölés nélkül küldte vissza az elsőfokú bíróságnak. A pert ezt követően olyan bíró tárgyalta elsőfokon, aki nem nyilatkozott az elfogultságáról.

Az elsőfokon eljáró bíró elfogultságának tényleges okaként a fellebbezés arra utal, hogy az elsőfokú ítélet indokolása nagy terjedelemben foglalkozott a III. rendű alperest érintő szempontokkal az ő lehetséges védekezésével, holott a III. rendű alperes a tárgyalásokon személyesen nem jelent meg, érdemi védekezést írásban sem terjesztett elő. E vonatkozásban a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú ítélet 7. oldalának 2. és 3. bekezdése rögzíti egyrészt, hogy milyen tartalommal és mi alapján állapította meg az elsőfokú bíróság a III. rendű alperes nyilatkozatát, illetve az az alapján előterjesztett kereset miért alaptalan. E két bekezdésben tehát az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének tett eleget, amely jogi álláspontjának kifejtésével valósulhatott meg. A kialakult bírói gyakorlat szerint nem teszi a bírót elfogulttá az a tény, hogy jogi álláspontja valamelyik peres fél álláspontjától eltérő, mint ahogy az sem, ha eljárásjogi vagy anyagi jogi kérdésben esetlegesen téved. Mindezekre tekintettel az elsőfokon eljáró bíró elfogultsága nem volt megállítható, eljárási szabálysértés nem történt.

Az elsőfokú bíróság az alperesek nyilatkozatát véleménynyilvánításnak tekintette, amelyek az Alaptörvény alapján védelmet élveznek.

Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. A (4) bekezdés értelmében a véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére.

Az Alkotmánybíróság a 7/2014. (III.7.) AB határozatában a korábbi gyakorlatában, valamint az EJEB esetjogában megjelenő - és a fejlett demokráciák által közösen vallott - elvi tételeket is figyelembe véve értelmezte az Alaptörvény IX. cikkében foglalt szólás- és sajtószabadságot. Rögzítette, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog kitüntetett helyet foglal el az Alaptörvény alapjogi rendjében. A véleményszabadságnak ez a kitüntetett szerepe kettős igazolással bír: mind az egyén, mind pedig a közösség szempontjából különösen becses jogról van szó. A szabad szólás lehetősége egyrészt nélkülözhetetlen az egyéni autonómia kiteljesítéséhez, hiszen a személyiség kibontakoztatása teljes mértékben elképzelhetetlen anélkül, hogy bárki szabadon, tartalmi kötöttségek nélkül közölhesse másokkal nézeteit, gondolatait. A szabad személyek szabad önkifejezése az Alaptörvényen alapuló alkotmányos rend egyik lényegi eleme és értelme. Másrészt a szólásszabadság a demokratikus, plurális társadalom és közvélemény fundamentuma. A társadalmi, politikai viták szabadsága és sokszínűsége nélkül nincs demokratikus közvélemény, nincs demokratikus jogállam. A demokratikus közvélemény azt kívánja meg, hogy a társadalom valamennyi polgára szabadon fejthesse ki gondolatait, és ezzel a közvélemény alakítójává válhasson. A közösség szellemi gazdagodására a véleményszabadság széles körű biztosítása vezet, hiszen a téves, elvetendő nézetek kiszűrése is csak nyílt közvitában lehetséges. A szólásszabadság szubjektív jogának biztosítása mellett tehát az államnak a demokratikus közvélemény kialakulása és fennmaradása érdekében is örködni kell a véleménypluralizmus fölött. Az Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy a szólásszabadság kitüntetett szerepe azzal jár, hogy egyrészt csak kivételes jelleggel kell engednie a korlátozására felhozott más jogokkal, illetve alkotmányos értékekkel szemben, másrészt a szabad véleménynyilvánítást korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni. „A vélemény szabadságával szemben mérlegelendő korlátozó törvénynek nagyobb a súlya, ha közvetlenül másik alanyi alapjog érvényesítésére és védelmére szolgál, kisebb, ha ilyen jogokat csakis mögöttesen, valamely »intézmény« közvetítésével véd, s legkisebb, ha csupán valamely elvont érték önmagában a tárgya (pl. a köznyugalom)” [Abh1., ABH 1992, 167, 178.]. A korlátozásnál is figyelemmel kell lenni a szólásszabadság kettős, egymást erősítő igazolására, azaz a jogalkotónak „a véleménynyilvánítási szabadság alkotmányos határait úgy kell meghatározni, hogy azok a véleményt nyilvánító személy alanyi joga mellett a közvélemény kialakulásának, illetve szabad alakításának a demokrácia szempontjából nélkülözhetetlen érdekét is figyelembe vegyék” [Abh1., ABH 1992, 167, 172.].

A közügyekkel összefüggő vélemény nyilvánításának szabadsága a szólás- és sajtószabadság legbensőbb védelmi köréhez tartozik, mivel különös erővel és egyértelműséggel vonatkozik rá a szólásszabadság kettős igazolása. Az egyéni önkifejezés szabadsága felől nézve a közösség ügyeiben való megszólalás, ezáltal a társadalmi folyamatokban való aktív részvétel a személyiség kibontakoztatásának egyik kiemelkedően fontos terepe. A demokratikus közvélemény és akaratképzés közösségi szempontja alapján pedig éppen a sokszínű társadalmi és politikai nézetek szabad kifejezése minősül a legmeghatározóbb követelménynek.

A közügyek megvitatása körében elhangzó véleménynyilvánítás és a rá vonatkozó védelem fókuszában elsődlegesen nem a szólással érintett személyek státusza áll, hanem az, hogy a

megszólaló valamely társadalmi, politikai kérdésben fejtette ki nézeteit. A közéleti véleménynyilvánításra vonatkozó alkotmányos szempontok eszerint egyfelől tágabb körben lehetnek irányadók, mint a közhatalom gyakorlóit vagy a hivatásszerűen közszereplést vállalókat érintő vélemények köre, másfelől viszont nem állítható, hogy a közéleti szereplőket érintő bármely - köztük a közügyekkel semmilyen kapcsolatban nem álló - közlést e szempontok szerint kell megítélni.

Az ... gyakorlata is egyértelművé tette, hogy a közügyekkel összefüggésben kifejtett vélemények fokozott védettsége nem korlátozódik csupán a szűken vett politikai vitákra és a politikusokra. Egyrészt a pártpolitikai vitákon túl a közösséget érintő egyéb kérdések megvitatásának szabadságát is különös erővel védi a véleménynyilvánítás ... Egyezményben biztosított joga [EJEB, Thorgeirson kontra Izland (13778/88), 1992. június 25., 64. bek.]. Másrészt az EJEB nem csupán azokban az esetekben hívja fel a közügyek vitatásának kiemelkedő jelentőségű érvét, amelyekben a vitatott megszólalás politikusokra vagy hivatalos személyekre vonatkozik, hanem akkor is, ha az adott közérdekű kérdés magánszemélyeket (is) érint. Utóbbi esetben a magánszemélyek tűrésküszöbének is emelkednie kell [EJEB, Bladet Tromsø és Stensaas kontra Norvégia (21980/93), 1999. május 20.].

A sajátos mércék alkalmazása szempontjából tehát nem önmagában az érintett személy státuszának, hanem a vélemény közügyekhez kapcsolódó jellegének van meghatározó szerepe.

A közügyek vitatásának szabad gyakorlása a fentiek alapján alkotmányos alapjog.

A felperes bejegyzett közhasznú alapítvány, tevékenysége a közösséget érinti, a közügyek körébe tartozik.

A Ptk. 2:45.§ (2) bekezdése szerint jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel.

„A hírnév a társadalmi gyakorlatban keletkezik, a társadalom tagjainak a tudatában él, létezik, tehát emberi tudattartalom. Ezért a hírnév létrejöttében, alakulásában, megőrzésében fontos szerepük van a társadalmi érintkezéseknek, hatásoknak, elsősorban a tudattartalmat befolyásoló közléseknek. A személy hírnevét a személyre, a személy társadalmi magatartására vonatkozó tény- és adatközlések határozzák meg. Társadalmi érdek, hogy ezek a közlések híven jellemezzék a személyt, a valóságot fejezzék ki. Csak így lehet a személy képe a társadalmi értékelés reális alapja, csak így juthat valódi értékének megfelelő szerephez a személy a társadalomban.” (Törő Károly: Személyiségvédelem a jogban. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1974, 353. o.)

A jóhírnév védelme a természetes és a jogi személyeket egyaránt megilleti. Megsértése a felróhatóságra, jó- vagy rosszhiszeműsége tekintet nélkül is megállapítható.

Mindezek fényében kellett azt megvizsgálnia a bíróságnak, hogy az alperesek kijelentései vélemények voltak-e vagy a felperest sértő tényállítások.

Az I. rendű alperes ... számú határozatában foglalt felperes által sérelmezett kijelentések a következők voltak:

1. „Mi ... megdöbbenéssel értesültünk spekuláns alapítványának tervéről, hogy vidéki kampányközpontok (irodák) létrehozásával befolyásolni akarja életünket, döntéseinket, választásunkat.”
2. „Mindezt annak érdekében, hogy Magyarországon olyan kormány alakuljon, amely - a magyarok akaratával ellentétesen - migránsok ezreinek, tíz és százezreinek betelepítésével ellehetetlenítse a mai magyarok és leszármazottai, vagyis gyermekeink, unokáink és dédunokáink jövőjét, a keresztény Európa és Magyarország helyett egy vegyes, iszlamizált kontinenst és országot hozzon létre.”
3. „Felkérünk minden polgárt, vállalkozást, szervezetet, hogy ne adjon helyt a Ne adjon tulajdonba, bérbe, használatba semmilyen helyiséget! Ne segédkezzen senki otthonunk, Európa, hazánk, Magyarország és szeretett városunk, ... jövőjének kockáztatásban, ne segédkezzen ... tervének megvalósításában”

Jogvédelmet jóhírneve sérelme miatt az kérhet, akire vonatkozóan az őt sértő, valótlan tényállítást, híresztelést, vagy a valós tényeket hamis színben feltüntető közlés történt. A felperesi minőség elismeréséhez az nem szükséges, hogy a közlés név szerint említse a sértettet, elegendő az is, hogy személye szűkebb vagy tágabb környezete számára - egyértelműen felismerhető.

A képviselőtestület határozatába foglalt első kijelentés elfogadását megelőzően 2017. december 6-án a II. rendű alperes, 2017. december 8-án a III. rendű alperes nyilatkozott a 130.000.000,- Ft-os ...től származó támogatásról. Mind a II. rendű, mind a III. rendű alperes nyilatkozatáról közzétett ... tudósításokban név szerint említik a felperest, mint a ... által támogatott.... alapítványt, és mindkét tudósítás említi a 2017. december 14. napjára a képviselő testület elé terjesztendő határozati javaslatot is, így anélkül, hogy a határozat a felperest név szerint megjelölné, egyértelműen megállapítható, hogy a határozatba foglalt, sérelmezett első kijelentés a felperesre vonatkozott.

A kijelentés felperesre vonatkozó értelme, hogy a felperest vidéki kampányközpontnak minősíti, amely eszköze a magyarországi választás befolyásolásának.

A hírnévrontás burkolt, leplezett módja, amikor a közlést tevő a valóságos tények meghamisításával a valóságot hamis színben tünteti fel, így valótlan tényállítás nélkül is valótlanságot sugall. Ennek megfelelően hírnévrontás a valóságos tényálláselemek téves következtetésre vezető csoportosítása, egyes elemek elhallgatása, mások túlhangsúlyozása.

Megalapozottan hivatkozott ebben a körben a felperes arra, hogy azt a valós tény, hogy a felperes alapítvány 130.000.000,- Ft-ot kapott ... alapítványától, az I. rendű alperes határozatának e körben sérelmezett kijelentése abban a hamis színben tüntette fel, hogy az ilyen módon kapott pénzt a felperes nem a bejegyzett célja szerinti tevékenységére, hanem a magyarországi választások befolyásolására kapta/fordítja.

A személyre vonatkozó, objektíve valótlan tényállítást kifejező közlés csak akkor minősül jogsértésnek, ha a közmegítélés szerint a tényállítás alkalmas arra, hogy a sértett társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja. Az elbírálás szempontja tehát nem a sértett érzékenysége, hanem a közfelfogás. Ugyanakkor a hírnévrontás nem „eredmény-deliktum”, azaz megvalósulásához nincs szükség arra, hogy a hátrányos eredmény, a sértett társadalmi megítélésének negatív változása ténylegesen be is következzen, elég, ha arra objektíve alkalmas a hírnévrontó valótlan közlés.

A Ptk.3:378.§ szerint az alapítvány az alapító által az alapító okiratban meghatározott tartós cél folyamatos megvalósítására létrehozott jogi személy.

A felperes közhasznú alapítvány alapító okiratban rögzített, nyilvántartásba bejegyzett célja:
a fiatalok lelki, szellemi fejlődésének elősegítése a kultúra segítségével,
az emberi szabadságjogok és az emberi méltóság tudatosítása,
a társadalom önsegítő erejének fejlesztése és hasznosítása a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése, a hátrányos helyzetűek támogatása és a tehetségek kibontakoztatása, ennek érdekében a legmegfelelőbb módszerek tudományos kutatása, kidolgozása,
a társadalmi előítéletek felszámolása a különböző kultúrák megismerésén keresztül,
az individualizmus és közösségi magatartás harmóniájának megteremtése,
az egészség megőrzésének és visszanyerésének támogatása,
a testi, szellemi betegségek és káros szokások kialakulásának megelőzése,
a bűnmegelőzés és a társadalmi igazságtalanságok, bűncselekmények áldozatainak védelme, magyar hagyományok ápolása, tovább örökítése,
a jó közérzet elérésnek elősegítése.

Az alapítvány a céljait közzéteszi, és ezeknek a céloknak az elérése érdekében fogad el adományokat a támogatóitól.

Az a kijelentés, amely azt sugallja, hogy a felperes nem a bejegyzett alapcélja szerinti (közhasznú) tevékenységet folytatja, hanem a választás befolyásolásának eszközeként ...nek és alapítványának - a nyilatkozatban felsorolt - céljai elérése érdekében tevékenykedik, sértő a felperesre, és alkalmas az alapítvány jó hírnevének rontására, hiszen azt állítja, hogy a felperes a támogatóit megtevesztő módon, bejegyzett célja helyett/mellett egy másik cél elérése érdekében működik.

A másodfokú bíróság felhívására az I. rendű alperes a kifogásolt közlés valóságának bizonyítására nem terjeszt elő indítványt, ezért a másodfokú bíróság az I. rendű alperes első sérelmezett kijelentésével kapcsolatban - az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp.253.§ (2) bekezdésén alapuló részbeni megváltoztatásával - azt állapította meg, hogy az I. rendű alperes ebben a körben megsértette a felperes jó hírnevét.

Az I. rendű alperes második keresettel támadott kijelentése nem a felperesre, hanem ...re vonatkozó, tényállítást nem tartalmazó vélemény, amely ilyen módon nem sérthette a felperes jó hírnevét.

Az I. rendű alperes harmadik keresettel támadott kijelentése kapcsán a másodfokú bíróság a következőket emeli ki:

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvtv.) 4.§-a rendelkezik a törvény hatályáról, és kimondja, hogy az egyenlő bánásmód követelményét a helyi és nemzeti önkormányzatok, ezek szervei jogviszonyaik létesítése során, jogviszonyaikban, eljárásaik és intézkedéseik során kötelesek megtartani.

Az elsőfokú bíróság azért utasította el az egyenlő bánásmódhoz fűződő jog megsértésének megállapítása iránti keresetet, mert megállapította, hogy a kereset alapjául szolgáló határozat nem tartozik az Ebkvtv. hatálya alá, nem volt olyan jogviszony, amelyben köteles lett volna az I. rendű alperes megtartani az egyenlő bánásmód követelményét.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az a jogszabályi megfogalmazás, hogy az önkormányzat az egyenlő bánásmód követelményét jogviszonyai létesítése során, jogviszonyaiban, eljárásaik és intézkedéseik során köteles megtartani, az önkormányzat teljes tevékenységét felöleli. Az önkormányzat működése során minden esetben köteles megtartani az egyenlő bánásmód követelményét, ezért vizsgálni kellett, hogy sérült-e adott esetben ez a követelmény.

A felperes keresete jogalapjaként ebben a körben az Ebktv.7.§ (1) bekezdésében megjelölt közvetlen hátrányos megkülönböztetésre és zaklatásra, védett tulajdonságként az Ebktv.8.§ j) pontja szerinti vélt politikai véleményére (olyan ideológiai irányzatot képvisel, amely migránsok tömeges betelepítésével Magyarország és Európa „iszlamisztását” tartja kívánatosnak) és az Ebktv.8.§ t) pontja szerinti valós egyéb helyzetére (... által támogatott) hivatkozott.

Az Ebktv.8.§-a értelmében közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt (j) politikai vagy más véleménye, (t) egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője (a továbbiakban együtt: tulajdonsága) miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport részesül, részesült, vagy részesülne.

Az Ebktv.7.§ (1) bekezdése szerint az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti a közvetlen hátrányos megkülönböztetésre adott utasítás is.

A felperes álláspontja szerint az I. rendű alperes a határozatának harmadik sérelmezett kijelentése közvetlen hátrányos megkülönböztetésre adott utasítás volt.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértése megállapíthatóságához a felperesnek kellett bizonyítania, hogy rendelkezett a keresetében megjelölt védett tulajdonsággal, hogy hátrány érte, és hogy a védett tulajdonság és a hátrány között ok-okozati összefüggés áll fenn. Ezek fennállásának bizonyítása esetén kell vizsgálni, hogy a sérelmezett magatartás az Ebktv.7.§ (2) bekezdése alapján kimenthető-e.

Az ... az EBH.323/2018. számú, elsőfokú ítélet indokolásában említett határozatában megállapította, hogy a felperes vélt politikai véleménye miatt vonatkozott rá a hátrányos megkülönböztetés tilalma, ugyanakkor nem tartotta megállapíthatónak önálló védett tulajdonságként azt a valós egyéb helyzetét, hogy támogatja a Ezzel a megállapítással és a határozat ebben a körben kifejtett indokaival a másodfokú bíróság is teljes egészében egyetértett.

Vizsgálta ugyanakkor a másodfokú bíróság, hogy az I. rendű alperes határozatának harmadik sérelmezett kijelentése az Ebktv.7.§ (1) bekezdése szerinti közvetlen hátrányos megkülönböztetésre irányuló utasítás volt-e.

Az utasítás a magyar nyelvben alá-fölé rendeltségi helyzetet feltételez, az utasított személy az utasítást köteles végrehajtani, a végrehajtás elmaradása szankcionálható. A helyi önkormányzat egyrészt rendeletalkotási jogkörében eljárva fogalmazhat meg kötelező magatartási szabályokat, másrészt hatósági eljárása során, egyedi ügyben hozott határozatában hozhat végrehajtandó döntéseket. A keresettel támadott határozat nem jogszabály, nem is egyedi ügyben döntő határozat, kötelező erővel nem bír, így az I. rendű alperes önkormányzat a keresettel támadott határozatának harmadik támadott kijelentése nem fogalmaz meg közvetlen hátrányos megkülönböztetésre adott utasítást. A ... polgárok szabad döntésén múlik, hogy a határozatba foglalt felkérésnek eleget tesznek-e vagy sem. Az EBH eljárásában eljárás alá vont társaság eleget tett az I. rendű alperes

felkérésének, más személy viszont nem, hiszen adat van arra, hogy a felperes később ... a ... utcában bérelt helyiséget tevékenysége folytatásához.

A fentiekre tekintettel a sérelmezett harmadik kijelentés nem valósított meg közvetlen hátrányos megkülönböztetést.

Az Ebktv.10.§ (1) bekezdése szerint zaklatásnak minősül az az emberi méltóságot sértő, szexuális vagy egyéb természetű magatartás, amely az érintett személynek a 8.§-ban meghatározott tulajdonságával függ össze, és célja vagy hatása valamely személlyel szemben megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszégyenítő vagy támadó környezet kialakítása.

A zaklatás a fentiek alapján az emberi méltóságot sértő magatartás lehet.

Az emberi méltóság fogalmát az Alkotmánybíróság a 64/1991.(XII.17.) AB számú határozatában határozta meg a következőképpen: Az ember jogi alaphelyzetéhez tartozik két „tartalmi” alapjog is, amely a jogképesség formális kategóriáját kitölti, és a „személy” emberi minőségét kifejezi: az élethez és az emberi méltósághoz való jog. Az emberi méltósághoz való jog azt jelenti, hogy van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan, mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva - a klasszikus megfogalmazás szerint - az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá. A méltósághoz való jognak ez a felfogása különbözteti meg az embert a jogi személyektől, amelyek teljesen szabályozás alá vonhatók, nincs „érinthetetlen” lényegük. A méltóság az emberi élettel eleve együtt járó minőség, amely oszthatatlan és korlátozhatatlan, és ezért minden emberre nézve egyenlő.

A felperes jogi személy, ezért nem rendelkezik emberi méltósággal, így esetében a zaklatás megvalósítása kizárt.

A II. rendű alperes nyilatkozatából az első sérelmezett kijelentés „A kérdés tehát az, noha az nem lett kimondva, de a válasz szerintem innentől fogva erre a kérdésre vagy-vagy a költői kérdésre megadható, hogy ha egy elosztási központ jön létre, a 130.000.000,- Ft-ot el fognak osztani, különböző folyamadó egyesületek vagy civil alapítványok számára, akkor egészen biztos, hogy ezek mind migránspárti, migrációt elősegítő, migrációt támogató alapítványok lesznek és civil szervezetek.”

Ezt a II. rendű alperes a ... műsorvezetőjének arra a kérésére nyilatkozta, hogy a polgármester kommentálja azt a tényt, hogy több, mint 130.000.000,- Ft-ot kapott egy alapítvány ...tól.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint ez a nyilatkozat a felperes jövőbeli magatartására vonatkozó vélemény, a II. rendű alperes a pályázati felhívás közzététele után, de a pályázati határidő lejártá előtt úgy véli, hogy ezeket a pénzeket migráció párti szervezeteknek fogják megkapni a pályázat elbírálása során. Ez a kijelentés a II. rendű alperes magánszemély véleménynyilvánítása, nem tartalmaz tényállítást, erre vonatkozóan a szabad véleménynyilvánítás joga érvényesül, azaz jogsértést nem valósít meg.

A II. rendű alperes nyilatkozatából sérelmezett második kijelentés: „Már csak azért se, mert nyilvánvaló megint csak egy teljesen logikus felvetés, hogy ha ... alapítványoknak 130.000.000,- Ft értékben támogatást nyújt, kevesebb mint öt hónappal a választás előtt, akkor ez egyértelműen bele folyás, befolyáslás gyakorlás a magyar választási kampányba.”

Ez a kijelentés ... magatartására vonatkozik, azt állítja, hogy ... azért adta a 130.000.000, Ft-ot a magyar civil szervezeteknek, hogy ezzel befolyásolja a választási kampányt. A kijelentés nem a felperesre vonatkozik, ezért nem valósíthat meg jogsértést a felperes sérelmére.

A II. rendű alperesnek a felperes által sérelmezett harmadik magatartása a határozati javaslatnak a képviselő-testület elé terjesztése volt.

A Ptk. 2:51.§ (2) bekezdés szerint, ha közigazgatási jogkörben eljáró személy sért személyiségi jogot, az (1) bekezdésben foglalt szankciókat a közhatalmi jogkör gyakorló jogi személlyel szemben kell érvényesíteni. Ha a közhatalmi jogkör gyakorlója nem jogi személy, a szankciókat azzal a jogi személyiséggel rendelkező közigazgatási szervvel szemben kell érvényesíteni, amelynek keretében az eljáró közigazgatási szerv működik.

Ha közigazgatási jogkörben eljáró személy okoz személyiségi jogsértést, akkor a Ptk. új szabálya szerint az objektív szankciókat a közhatalmi jogkör gyakorló jogi személlyel szemben kell érvényesíteni. Ha a közhatalmi jogkör gyakorló szerv nem rendelkezik jogi személyiséggel, akkor a kereset az eljáró közigazgatási szervet működtető, azt saját szervezeti keretében fenntartó jogi személyiséggel rendelkező közigazgatási szervvel szemben indítható. A hazai joggyakorlat egyébként a most már a Ptk.-ban is megjelenő szabály lényegét tekintve korábban is elfogadta. „A közhatalmi feladatot ellátó jogi személy e jellegénél fogva a vele szolgálati, alkalmazotti jogviszonyban álló természetes személyek útján fejtheti ki tevékenységét, ezért a természetes személyek magatartása a jogi személynek tudható be.” (... Ítélet tábla .../6.)

A helyi önkormányzatok működésének szervezeti kereteit és rendjét a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) valamint a képviselő testület szervezeti és működési szabályzata határozza meg.

A Mötv.41.§ (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzat jogi személy, a Polgári Törvénykönyvről szóló törvény jogi személyekre vonatkozó rendelkezéseit az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A képviselő-testületet a polgármester képviseli. A (2) alapján az önkormányzati feladatok ellátását a képviselő-testület és szervei biztosítják. A képviselő-testület szervei: a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a képviselő-testület bizottságai, a részönkormányzat testülete, a polgármesteri hivatal, a megyei önkormányzati hivatal, a közös önkormányzati hivatal, a jegyző, továbbá a társulás.

A (3) bekezdés értelmében önkormányzati döntést a képviselő-testület, a helyi népszavazás, a képviselő-testület felhatalmazása alapján a képviselő-testület bizottsága, a részönkormányzat testülete, a társulása, a polgármester, továbbá a jegyző hozhat.

A felperes által sérelmezett magatartás nem értékelhető a II. rendű alperes önálló magatartásként. Az önkormányzat **képviselő-testülete** a határozatait a Mötv. rendelkezései (43.§-55.§) és a szervezeti és működési szabályzatban rögzítetteknek megfelelő eljárási rendben hozza meg. A polgármester a képviselő-testület szerveként terjeszti elő a határozati javaslatot - legyen az bármilyen tárgyú -, az előterjesztés a döntéshozatali eljárása része, az képviselő-testület működése körébe tartozik, a II. rendű alperes önálló felelősségét nem alapozza meg.

A III. rendű alperes felperes által sérelmezett kijelentése:

A III. rendű alperes nyilatkozatáról rendelkezésre álló ... közlemény szerint: A elnöksége arra kéri a város polgárait, vállalkozásait és szervezeteit, hogy „lehetőség szerint ne adjanak lakhelyet” a ... megyeszékhely ingatlanjaiban „a ...-féle kampányközpontnak”. III.rendű alperes neve városi ... elnök erről pénteken sajtótájékoztatón beszélt, azzal kapcsolatban, hogy a közelmúltban mintegy 130 millió forintot kapott ... elnevezésű alapítvány ... szervezetétől.

Az ... tudósítás szerint a elnök a álláspontját ismertette.

A ... Ítéltábla elnöke az egységes ítélezési gyakorlat biztosítása érdekében jogegységi eljárás lefolytatását indítványozta a Kúriánál abban a kérdésben, hogy ha jogi személy tagja, alkalmazottja, vezető tisztségviselője, stb. tevékenységi körében eljárva - abból ki nem lépve - más személy személyiségi jogát megsérti, a jogsértés felróhatóságtól független (objektív) szankciói levonása érdekében mely személy, illetve személyek perelhetők: csak a jogi személy, vagy a jogi személy nevében eljáró természetes személy is.

Az indítványt a Kúria Polgári Kollégiuma jogegységi tanácsa megtárgyalta, és meghozta a 2015.El.II.JE/P1-3. számú végzést, a jogegységi határozat meghozatalának mellőzéséről döntött. A végzés indokolásában a Kúria jogegységi tanácsa arra a végső következtetésre jutott, hogy a jogi értékelés szempontjainak tényállásfüggő, így esetenként változó jellegére tekintettel nem látott lehetőséget arra, hogy a jogi személy nevében eljáró természetes személy személyiségi jogot sértő magatartásáért perelhető személyek köréről a jogalkalmazás egységét szolgáló jogegységi határozat formájában állást foglaljon. A kérdésnek a bíróságokra kötelező jogegységi határozattal történő eldöntése ugyanis elvonná az egyedi ügyben ítélező bíróság - az adott ügy összes körülményének és a bizonyítékoknak az értékelésén alapuló - mérlegelési jogkörét.

A III. rendű alperes nyilatkozatáról csak az ... tudósítás tartalma ismert, nem áll rendelkezésre a sajtótájékoztató elhangzottak szó szerinti leírata. Az ... közleményből az tűnik ki, hogy a III. rendű alperes, mint a elnökségének elnöke, az elnökség álláspontját ismertette. Ez alapján a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a III. rendű alperes a jogi személy nevében járt el, magatartásáért jogsértés megállapítása esetén a jogi személy lenne felelősségre vonható. A jogsértés megvalósítását erre tekintettel a másodfokú bíróság nem vizsgálta.

2:51.§ (1) bekezdése szerint, akit személyiségi jogában megsértenek, a jogsértés ténye alapján - az elévülési időn belül - az eset körülményeihez képest követelheti

- a) a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását;
- b) a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől;
- c) azt, hogy a jogsértő adjon megfelelő elégtételt, és ennek biztosítson saját költségén megfelelő nyilvánosságot;
- d) a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását és a jogsértéssel előállított dolog megsemmisítését vagy jogsértő mivoltától való megfosztását;
- e) azt, hogy a jogsértő vagy jogutódja a jogsértéssel elért vagyoni előnyt engedje át javára a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint.

A fentiek szerint a másodfokú bíróság az I. rendű alperes első sérelmezett kijelentésével kapcsolatban állapította meg a jogsértést, egyebekben a keresetet elutasította, ezért a felróhatóságtól független szankciók alkalmazása iránt a II. és III. rendű alperesekkel szemben előterjesztett kereseti kérelmek megalapozatlanok voltak.

Az I. rendű alperes jogsértésére tekintettel a vele szemben előterjesztett kérelmek az alábbiak szerint megalapozottak/megalapozatlanok:

Abbahagyásra akkor kötelezhető a jogsértő, ha a jogsértéssel előidézett állapot folyamatosan fennáll, még a határozat meghozatalakor is (pl. más nevének jogosulatlan használata esetén). Az eltiltásra való kötelezés akkor indokolt, ha okkal lehet tartani attól, hogy a jogsértő a cselekményét megismétli. Az abbahagyásra kötelezés megszünteti a fennálló jogsértő állapotot, az eltiltás pedig a jövőre nézve kizárja azt.

Adott esetben a jogsértés az I. rendű alperes egyszeri nyilatkozatával valósult meg, és a felperes nem valószínűsítette a perben, hogy okkal lehetne tartani attól, hogy a jogsértő I. rendű alperes a cselekményét meg fogja ismételni, ezért az eset körülményeihez képest e körben a kereset nem megalapozott.

Az elégtételadási kötelezettségben a személyiségi jogi szankciók erkölcsi jellege mutatkozik meg. Lényege abban áll, hogy a jogsértőt arra kötelezi a bíróság, hogy ismerje el cselekményének jogsértő voltát, egyben juttassa kifejezésre megbánását, kövesse meg a sértettet.

A kialakult bírói gyakorlat szerint jogi személyt nem lehet megbánásra és a sértett megkövetésére kötelezni. Az elégtételadás keretében a sérelmet szenvedett személy erkölcsi jóvátételt általában olyan tartalmú nyilatkozat közzétételével kaphat, amely a jogsértés megtörténtét tudatosítja azzal a személyi körrel, amely előtt a sérelem érte. A közleménynek tartalmaznia kell a jogsértés megállapításának tényét, továbbá ki kell tűnnie annak is, hogy a jogsértés milyen magatartással valósult meg. Az elégtételadás csak akkor töltheti be jóvátételi funkcióját, ha ugyanazt a nyilvánosságot éri el, amely előtt a jogsértés megtörtént. Ezért a bíróság elrendelheti, hogy az elégtétel adására nyilatkozattal, vagy más megfelelő módon a nyilvánosság előtt kerüljön sor. A nyilvánosságra hozatal költségei a jogsértőt terhelik.

A perbeli esetben a jogsértés egy önkormányzati határozat meghozatalával történt meg. A képviselő-testületet bocsánatkérést magában foglaló határozat meghozatalára nem lehet kötelezni, ugyanakkor az elégtételadás módját illetően a bíróság nincs kötve a kereseti kérelemhez, ezért a másodfokú bíróság álláspontja szerint megfelelő elégtétel az, hogy az ítélet rendelkező részét és fejrészét, illetve a rendelkező résznek a jogsértést megállapító rendelkezését az I. rendű alperes költségén a ... útján tegye közzé, ezzel megteremtve a lehetőségét annak, hogy az I. rendű alperes által elkövetett jogsértés megtörténte tudatosodjon abban a széles körben, amely előtt a felperest a sérelem érte.

A sérelmes helyzet megszüntetése, helyreállításra, megsemmisítésre kötelezés - a sértettnek szintén olyan igénye, amely csak a folyamatosan fennálló személyiségi jogsértések orvoslásának lehetséges módja. Tipikusan tevőleges magatartásra kötelezést jelent, aminek enyhébb vagy súlyosabb anyagi vonzata is van a jogsértőre nézve, anélkül azonban, hogy ez a sérelmet szenvedett fél szempontjából kártérítésnek minősülne. Az említett szankciók alkalmazására tipikusan akkor kerülhet sor, ha a jogsértés valamilyen dolog (pl. fénykép, hang- vagy videofelvétel, rajz, írás, könyv stb.) elkészítése útján, azaz tárgyasult formában történt. A sérelmes helyzetet szünteti meg pl. a jogsértő plakátok leszedése vagy jogsértő részük eltakarása. A megelőző állapotot állítja helyre pl. egy kép- vagy hangfelvétel torzításának kiküszöbölése. A jogsértéssel előállott dolog megsemmisítését jelenti a jogellenesen készített kép- vagy hangfelvétel letörlése, könyv zúzdába küldése, a dolog jogsértő mivoltától megfosztása viszont, ha a könyvről csak annak személyiséget sértő borítóját kell eltávolítani stb.

A perbeli jogsértés az I. rendű alperes képviselőtestületének egyszeri határozatával történt meg, nem folyamatos a jogsértés, így e szankció alkalmazására nincs lehetőség, mint ahogy arra sem, hogy a képviselőtestületet a korábbi határozatát visszavonó határozat meghozatalára kötelezze a bíróság.

A Ptk.2:52.§ (1) bekezdése alapján, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért.

A (3) bekezdés szerint sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire - különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására - tekintettel, egy összegben határozza meg.

A sérelemdíj megfizetésére történő kötelezésnek nem feltétele az, hogy a sértett az őt ért hátrányt bizonyítsa. A sérelemdíj iránti igény megalapozásához a jogsértés tényén kívül további hátrány bizonyítására nincs szükség, vagyis a jogsértés ténye önmagában sérelemdíjjal szankcionálható, bizonyított hátrány nélkül is.

A Ptk. koncepcionális változtatása nem zárja ki ugyanakkor azt, hogy a sérelemdíj összegének megállapításánál - egy szempontként, több közül - jelentőséghez juthasson a sértettet ért hátrány és annak mértéke is. A törvény a sérelemdíj mértékének megállapításához az eset körülményeinek vizsgálatát írja elő a bíróság számára. Egyéb mérlegelendő szempontok a Ptk. szerint: a jogsértés súlya, ismétlődő jellege, a felróhatóság mértéke, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatása.

A másodfokú bíróság az összes körülmény mérlegelésével - egyszeri jogsértés, széles körű nyilvánosság, a jogsértés ellenére sikeres pályázat lebonyolítás, az irodabérlés és az elhelyezés késedelme - és hasonló ügyekben kialakult gyakorlat figyelembevételével 250.000 forintot tartott a jogsértéssel arányban álló összegű sérelemdíjnak, amelynek megfizetésére - ugyancsak az elsőfokú ítélet Pp.253.§ (2) bekezdésén alapuló részbeni megváltoztatásával kötelezte az I. rendű alperest, a felperes javára.

A Ptk.6:518.§-a szerint a törvény tiltja a jogellenes károkozást. A Ptk.6:519.§-a kimondja, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól a károkozó, ha bizonyítja, hogy magatartása nem volt felróható.

Az új Ptk. kártérítésre vonatkozó szabályai alapján is három fő eleme van a kártérítési felelősség megállapíthatóságának, a károkozó magatartás, a kár és az okozati összefüggés. Az I. rendű alperes jogsértő magatartását a másodfokú bíróság a fentiek szerint megállapította. A kár felmerülését a felperes okirattal - szerződés, számla - bizonyította. A jogellenes magatartás és a kár közötti okozati összefüggés azonban hiányzik. A kifejtettek szerint az I. rendű alperes határozatba foglalt felhívása nem volt kötelező érvényű, mindenki szabadon dönthetett, hogy tartja-e magát hozzá vagy sem, így szabadon dönthetett az a személy is, aki a felperes által kibérelni kívánt helyiség tulajdonosa volt. A felperes kára bekövetkezéséhez közvetlenül nem az I. rendű alperes felhívása, hanem a felperes által kibérelni kívánt helyiség bérbeadójának személyes döntése vezetett, így nem állapítható meg az I. rendű alperes a kártérítési felelősségének fennállása.

Az indoklás fentiek szerint módosításával a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint részben megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

A részben sikeres fellebbezésre tekintettel megváltozott pernyertességi arányok az elsőfokú döntést nem érintették, tekintve, hogy a nagyobb részben pernyertes I. rendű alperes és teljes egészében pernyertes II. rendű alperes elsőfokon nem igényelt perköltséget. A Pp.81.§ (1) bekezdése alapján a részleges pernyertesség és pervesztesség szabályai szerint kellett döntenie a másodfokú bíróságnak a másodfokú perköltség viseléséről a felperes és az I. rendű alperes vonatkozásában. A felperes és az I. rendű alperes is részben pernyertes lett, nincs számottevő eltérés a pernyertességük és pervesztességük aránya között, ezért egymással szemben a perköltségüket maguk viselik. A II. rendű alperes teljes egészében pernyertes lett, ezért a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest a másodfokú bíróság a II. rendű alperes javára perköltség megfizetésére, amelynek mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§-a és 4/A §-a alapján határozta meg. A III. rendű alperesnek a másodfokú eljárásban költsége nem merült fel, ezért ezzel kapcsolatban nem kellett rendelkezni.

A le nem rótt eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

..., 2019. május 22.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubai Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Kovács János s.k. bíró